

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 601/2015-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúcej prostredníctvom konateľa a advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., vedené pod spisovými značkami: Rvp 7239/2014, Rvp 7240/2014, Rvp 7241/2014, Rvp 7242/2014, Rvp 7243/2014 a Rvp 7244/2014 vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 CoE 92/2012 z 26. júla 2012 (Rvp 7239/2014), sp. zn. 4 CoE 102/2012 zo 7. augusta 2012 (Rvp 7240/2014), sp. zn. 17 CoE 119/2012 z 18. júla 2012 (Rvp 7241/2014), sp. zn. 3 CoE 52/2013 z 20. februára 2013 (Rvp 7242/2014), sp. zn. 23 CoE 253/2013 z 9. septembra 2013 (Rvp 7243/2014) a sp. zn. 8 CoE 76/2013 z 31. júla 2013 (Rvp 7244/2014) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 66/2013 z 26. februára 2014 (Rvp 7239/2014), sp. zn. 1 Cdo 68/2013 z 26. februára 2014 (Rvp 7240/2014), sp. zn. 1 ECdo 12/2013 z 26. februára 2014 (Rvp 7241/2014), sp. zn. 4 ECdo 165/2013 z 25. februára 2014 (Rvp 7242/2014), sp. zn. 1 ECdo 322/2013

z 26. februára 2014 (Rvp 7243/2014) a sp. zn. 8 ECdo 46/2013 zo 17. februára 2014 (Rvp 7244/2014) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 7239/2014, Rvp 7240/2014, Rvp 7241/2014, Rvp 7242/2014, Rvp 7243/2014 a Rvp 7244/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 7239/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 16. júna 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 CoE 92/2012 z 26. júla 2012 (Rvp 7239/2014), sp. zn. 4 CoE 102/2012 zo 7. augusta 2012 (Rvp 7240/2014), sp. zn. 17 CoE 119/2012 z 18. júla 2012 (Rvp 7241/2014), sp. zn. 3 CoE 52/2013 z 20. februára 2013 (Rvp 7242/2014), sp. zn. 23 CoE 253/2013 z 9. septembra 2013 (Rvp 7243/2014) a sp. zn. 8 CoE 76/2013 z 31. júla 2013 [Rvp 7244/2014 (ďalej len „napadnuté uznesenia krajského súdu“)] a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 66/2013

z 26. februára 2014 (Rvp 7239/2014), sp. zn. 1 Cdo 68/2013 z 26. februára 2014 (Rvp 7240/2014), sp. zn. 1 ECdo 12/2013 z 26. februára 2014 (Rvp 7241/2014), sp. zn. 4 ECdo 165/2013 z 25. februára 2014 (Rvp 7242/2014), sp. zn. 1 ECdo 322/2013 z 26. februára 2014 (Rvp 7243/2014) a sp. zn. 8 ECdo 46/2013 zo 17. februára 2014 [Rvp 7244/2014 (ďalej len „napadnuté uznesenia najvyššieho súdu“)], ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá *inter alia* poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s dlžníkmi úvery, ktoré boli títo dlžníci povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverových zmluvách. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžníci dobrovoľne nepristúpili k úhrade svojich záväzkov, ich pohľadávky voči sťažovateľke sa stali splatnými a v nadväznosti na podmienky dojednané v úverových zmluvách (obsahujúce vo väčšine prípadov tzv. rozhodcovskú doložku) boli sťažovateľkou začaté rozhodcovské konania pred ňou zvoleným rozhodcovským súdom. Následne boli na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných v týchto konaniach začaté exekučné konania. V ďalších prípadoch boli na základe splnomocnenia udeleného dlžníkmi pri podpise úverovej zmluvy spísané splnomocnencom dlžníkov notárske zápisnice, ktoré sa taktiež stali exekučnými titulmi, na podklade ktorých boli v prospech sťažovateľky začaté exekučné konania.

V priebehu exekučného konania bolo uzneseniami Okresného súdu Trenčín, Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom a Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresné súdy“) v sťažovateľkou napadnutých konaniach rozhodnuté o zastavení prebiehajúcich exekučných konaní. Krajský súd po podaní odvolaní zo strany sťažovateľky napadnutými uzneseniami potvrdil odvolaniami napadnuté uznesenia okresných súdov. Následne najvyšší súd ako dovolací súd odmietol napadnutými uzneseniami dovolania sťažovateľky proti napadnutým uzneseniam krajského súdu ako procesne neprípustné a súčasne v rozhodol aj o zamietnutí procesných návrhov sťažovateľky na prerušenie dovolacích konaní.

Sťažovateľka vo svojej argumentácii spochybňuje právne závery, na ktorých sú založené napadnuté uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu; vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávnych ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec. Za relevantné pochybenie v postupe a rozhodovaní krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu považuje sťažovateľka predovšetkým skutočnosť, že o zastavení uvedených exekučných konaní bolo rozhodnuté bez toho, aby boli predtým účastníci exekučných konaní upozorení na neprijateľnú podmienku konania a mali možnosť sa k nej vyjadriť, čím mala byť ukrátená o reálnu možnosť domáhať sa, aby všeobecné sudy konajúce v jej právnych veciach zohľadnili jej nesúhlas s neprijateľnosťou podmienky konania. Uvedeným postupom krajského súdu a najvyššieho súdu došlo podľa sťažovateľky k porušeniu čl. 47 charty, teda k porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy, ako aj práva na spravodlivý proces vrátane porušenia zásady kontradiktórnosti konania.

Najvyšší súd podľa tvrdenia sťažovateľky porušil aj jej základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože sa „neobrátil na Súdny dvor Európskej únie s otázkou, ktorú paradoxne v čase jeho konania už Súdny dvor Európskej únie riešil ani nevyčkal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora...“. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. C-472/11 z 21. 2. 2013, z ktorého má vyplývať, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval *ex offico* nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodíť dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená, avšak zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmavania *ex offico* nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel ustanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy.

Sťažovateľka zastáva tiež názor, že najvyšší súd „*sa mal obrátiť na Súdny dvor Európskej únie vo veci výkladu čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/ES v tom zmysle, či rozhodcovská doložka, podľa ktorej musí spotrebiteľ riešiť spory s dodávateľom, ak tak navrhne dodávateľ, v rozhodcovskom konaní, je podľa § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, pretože pri prihliadnutí na relevantnú judikatúru Spolkového súdneho dvora v Nemecku a Ústavného súdu českej republiky by nemohol dodržať jednu z podmienok acte clair, že výklad a správna aplikácia čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/ES musia byť úplne zjavné, čo vyžaduje zohľadniť okrem jazykových verzií textu, používania terminológie a právnych pojmov komunitárneho práva, vzatie na zreteľ odlišnosti interpretácie komunitárneho práva ak ubezpečenie sa, že výklad vnútroštátneho súdu je rovnako zjavný ostatným súdom členských štátov. Najvyšší súd Slovenskej republiky si túto povinnosť nesplnil.*“. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na viacero rozhodnutí Spolkového súdneho dvora Nemecka a Ústavného súdu Českej republiky.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva podľa čl. 47 charty napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, ako aj napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, zruší napadnuté uznesenia krajského súdu a uznesenia najvyššieho súdu, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

Podľa § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod spisovými značkami: Rvp 7239/2014, Rvp 7240/2014, Rvp 7241/2014, Rvp 7242/2014, Rvp 7243/2014 a Rvp 7244/2014 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť

uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky, krajského súdu, ako i najvyššieho súdu, proti ktorým sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o ich spojení na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu v sťažnostiach označených práv napadnutými uzneseniami krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka namieta primárne porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04) súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Ústavný súd v konkrétnych okolnostiach predbežne prerokúvaných sťažností považuje za potrebné zaujať postoj ku kľúčovej námietke sťažovateľky, v zmysle ktorej krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovým rozhodnutiam, ktorými bola exekúcia zastavená, podľa sťažovateľky nemal právomoc

skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučných titulov, ktorými boli rozhodcovské rozsudky rozhodcovského súdu, resp. notárske zápisnice obsahujúce právny záväzok.

Ústavný súd po preskúmaní sťažností zistil, že argumenty sťažovateľky sú v podstate totožné s jej argumentmi, ktoré použila v celom rade predchádzajúcich sťažností, o ktorých ústavný súd už rozhodol tak, že napadnuté uznesenia odvolacích súdov, ktorými potvrdili rozhodnutia okresných súdov o zastavení exekúcie vo veciach sťažovateľky, odmietol pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnené. Sťažovateľka označila v posudzovaných veciach len iné uznesenia a postupy krajského súdu, ktorými malo dôjsť k porušeniu ňou v sťažnostiach označených práv. Z v zásade identickej argumentácie sťažovateľky uvedenej v jej sťažnostiach možno vyvodiť, že odôvodnenie napadnutých rozhodnutí krajského súdu obsahovalo z hľadiska skutkových zistení a právneho posúdenia veci krajským súdom obdobné závery ako vo veciach, ktoré už boli ústavným súdom preskúmané a rozhodnuté.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach podrobne analyzoval dôvody, na základe ktorých rozhodol o zjavnej neopodstatnenosti celého radu predchádzajúcich sťažností sťažovateľky. V týchto rozhodnutiach formuloval právny názor, podľa ktorého okresný súd (súd prvého stupňa) je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania, a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie (napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku). V tejto súvislosti ústavný súd na podporu svojej argumentácie poukázal aj na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá je sťažovateľke známa aj z napádaných rozhodnutí krajského súdu v obdobných právnych veciach (napr. R 56/1995, R 58/1997, R 70/1998 a R 72/1998 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

Vychádzajúc z uvedeného, sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností sťažovateľky v plnom rozsahu stotožňuje s právnymi názormi, na ktorých sú založené jeho rozhodnutia o odmietnutí predchádzajúcich sťažností sťažovateľky (napr. uzneseniach sp. zn. I. ÚS 382/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. II. ÚS 303/2012 z 5. septembra 2012, sp. zn. III. ÚS 7/2013 z 15. januára 2013, sp. zn. II. ÚS 377/2013 z 26. júna 2013 a sp. zn. III. ÚS 386/2013 z 28. augusta 2013) a z hľadiska hospodárnosti považuje za dostatočné na nich poukázať, keďže sťažovateľke sú tieto závery dostatočne známe.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosti sťažovateľky v častiach smerujúcich proti napadnutým uzneseniam krajského súdu poukazom na svoje predchádzajúce rozhodnutia odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

Sťažovateľka v sťažnostiach namieta tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu; napadnutými uzneseniami boli odmietnuté ako neprípustné dovolania sťažovateľky.

Vychádzajúc z námietok sťažovateľky, ústavný súd zdôrazňuje, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravuje § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady

uvedené v písmene a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Po preskúmaní napadnutých uznesení najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v nich obsiahnuté právne názory dovolacieho súdu o neprípustnosti dovolania sú v napadnutých uzneseniach presvedčivo a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Ústavný súd by do záverov dovolacieho súdu o neprípustnosti dovolaní mohol prípadne vstúpiť len vtedy, ak by zásadným spôsobom popierali príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúce podmienky dovolacieho konania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi obsahom napadnutých uznesení najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, a preto ich aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

II.4 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

Sťažovateľka tvrdí, že porušenie jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami a postupom najvyššieho súdu spočíva v tom, že rozhodol o jej dovolaniach bez toho, aby požiadal Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie svojho uznesenia č. k. IV. ÚS 299/2012-16 zo 7. júna

2012, ktoré vydal po predbežnom prerokovaní jednej z predchádzajúcich sťažností sťažovateľky. Ústavný súd v označenom rozhodnutí po podrobnom objasnení súvisiacej problematiky sťažovateľke zdôraznil, že „nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 129/2010)“, pričom svoj právny názor zároveň oprel aj o uznesenie Spolkového ústavného súdu Nemecka, sp. zn. 2 BvR 2419/06 zo 6. 5. 2008 a rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. 9. 2011 (sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07).

Dôvody, pre ktoré všeobecné súdy nepovažujú za potrebné obracať sa na Súdny dvor vo veci vykladania smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých zmluvných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, preto ústavný súd považuje za akceptovateľné (bližšie napr. II. ÚS 304/2012) a sťažovateľkou predloženú argumentáciu k tejto otázke nepovažuje za spôsobilú na to, aby vyvrátila záver o ústavnej konformnosti postupu najvyššieho súdu v napadnutých konaniach. Ústavný súd preto aj časti sťažností smerujúce proti porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

II.5 K namietanému porušeniu čl. 47 charty napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

Po preskúmaní sťažností ústavný súd konštatuje, že ani argumentácia sťažovateľky o porušení jej základného práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty a z neho vyplývajúcej zásady kontradiktórnosti konania, ku ktorému malo dôjsť tým, že vo veciach sťažovateľky konajúce súdy pred rozhodnutím o posúdení zmluvnej podmienky (rozhodcovskej doložky) ako nekalej nedali účastníkom konania príležitosť vyjadriť sa k týmto dôvodom (sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Súdneho dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. C-472/11

z 21. 2. 2013), nie je spôsobilá na to, aby ústavný súd kvalifikoval napadnuté uznesenia najvyššieho súdu ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

V súvislosti s touto časťou sťažostnej argumentácie ústavný súd predovšetkým pripomína, že sťažovateľka mala možnosť sa oboznámiť s dôvodmi zastavenia exekučného konania z už uvádzaných dôvodov z uznesení súdov prvého stupňa, proti ktorým aj podala odvolania, v ktorých sa k dôvodom exekučných konaní vyjadrila. Obdobne aj povinní z exekúcie, ktorí majú v zmluvnom vzťahu so sťažovateľkou postavenie spotrebiteľov, mali po doručení uznesení prvostupňového súdu možnosť vyjadriť sa (prípadne podať odvolanie proti uzneseniam okresného súdu) v tom smere, že si neprajú, aby bolo v ich prípadoch vylúčené uplatnenie nekalej zmluvnej podmienky. Sťažovateľkou uplatnenými argumentmi sa krajský súd v napadnutých uzneseniach náležite zaoberal a vyložil svoje závery, pre ktoré vzhliadol uznesenia okresných súdov ako vecne správne.

Ústavný súd zdôrazňuje, že pre ústavnú udržateľnosť napadnutého postupu a napadnutých uznesení všeobecných súdov postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (v posudzovaných prípadoch v konaní na oboch stupňoch). Presadzovanie názoru, že na každom jednom stupni súdnictva musí byť uvedená zásada dodržaná bez výnimky, by podľa názoru ústavného súdu odvolaciemu súdu v zásade prisúdilo len funkciu akéhosi kasačného orgánu bez reálnej možnosti konvalidovať prípadné procesné nedostatky vlastným postupom. Na základe uvedeného preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom najvyššieho súdu a jeho uzneseniami bol v daných veciach princíp kontradiktórnosti súdneho konania, ktorý je obsahom základného práva zaručeného aj v čl. 47 charty, dodržaný, čím k jeho porušeniu dôjsť nemohlo.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti sťažovateľky ako zjavne neopodstatnené aj v častiach, ktorými namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 47 charty. Keďže sťažnosti sťažovateľky boli ako celok odmietnuté, ústavný súd už o jej ďalších návrhoch v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2015